

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LAUKINĖS GYVŪNIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-498
2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo Nr. VIII-498 2 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – įstatymo projektas) parengtas siekiant – aiškiau reglamentuoti domestikuotų gyvūnų statusą, įtraukiant gyvūnus, kurie per nelaisvės veisimo procesą įgyja žmogaus poreikiams pritaikytų savybių. Šis požiūris atitinka Europos Sąjungos šalių praktiką, kur daugelyje valstybių yra pripažįstamas platesnis domestikacijos procesas, apimantis ir gyvūnus, kurie nėra tradiciškai laikomi naminiais, tačiau yra naudojami žmogaus reikmėms.

Šiuo metu Lietuvos teisės aktai reikalauja, kad domestikuotas gyvūnas būtų genetiškai modifikuotas per selektyvų veisimą. Tačiau šis apibrėžimas neapima gyvūnų, kurie per kelias nelaisvės kartas (pvz., iki F4 kartos) įgyja elgesio ir fiziologinių savybių, pritaikytų žmogaus poreikiams. ES šalyse, tokiose kaip Vokietija, Nyderlandai ar Danija, šis kriterijus laikomas esminiu nustatant gyvūnų statusą, o jų naudojimas maistui, dekoratyviniais ar kitais tikslais dažnai lemia jų priskyrimą domestikuotų gyvūnų kategorijai.

Europos Sąjungos teisės aktai, tokie kaip Reglamentas [\(EB\) Nr. 338/97](#), palieka šalims narėms lankstumą nustatyti griežtesnes arba atitinkamai švelnesnes gyvūnų laikymo taisykles. Daugelyje ES šalių fazanai, papūgos ir kiti dekoratyviniai gyvūnai pripažįstami domestikuotais dėl jų naudojimo ir adaptacijos žmogaus poreikiams. Siūlome perimti šią praktiką, siekiant sumažinti administracinę naštą ir atitikti tarptautinius standartus.

Įstatymo pakeitimas turės teigiamą poveikį ne tik fazanams, bet ir kitiems gyvūnams, kurie nėra tradiciškai laikomi naminiais, tačiau yra veisiami nelaisvėje ir naudojami žmogaus reikmėms, pvz. putpelėms, papūgoms, stručiams, povams, kurie per kelias kartas nelaisvėje adaptuojasi žmogaus aplinkoje, būtų aiškiai pripažįstami domestikuotais.

Pakeitimas skatintų atsakingą gyvūnų laikymą ir veisimą, nes nelaisvėje veisiami gyvūnai prisideda prie laukinės gamtos apsaugos, sumažinant poreikį naudoti natūraliose buveinėse gyvenančius individus. Tai ypač aktualu gyvūnams, kurie, kaip fazanai ar papūgos plačiai naudojami dekoratyviniais tikslais.

Šiuo metu Lietuvos laukinės gyvūnijos įstatyme yra neapibrėžtų situacijų, kai gyvūnai naudojami žmogaus reikmėms, bet nepriskiriami nei laukiniams, nei domestikuotiems. Platesnis apibrėžimas užtikrintų aiškumą ir sumažintų teisinės bei administracinės problemas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Kęstutis Mažeika

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad, domestikuotas gyvūnas yra tik tas, kuris per selektyvaus veisimo procesą įgijo genetinių pokyčių, modifikavusių jo išvaizdą, fiziologiją ir elgesį.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti, kad domestikuotais gyvūnais būtų laikomi ir tie gyvūnai, kurie veisiami nelaisvėje keturias ar daugiau kartų (iki F4 kartos) bei plačiai naudojami žmogaus reikmėms. Tikimasi aiškesnės teisinės bazės, mažesnės administracinės naštos ir suderinamumo su praktiniu gyvūnų naudojimu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Siekiant užtikrinti tinkamą įstatymo įgyvendinimą, būtina informuoti suinteresuotas šalis ir adaptuoti taikymo praktiką.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus įstatymo projektą, tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas nesusijęs su verslo sąlygomis ir jo plėtra.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant įstatymo projektu siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte pateikiama sąvoka ir ją įvardijantis terminas įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymo projektą, priimti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Raštiškas specialistų vertinimas planuojamas gauti svarstymo metu.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

Domestikuoti gyvūnai, fazanai, papūgos, auginimas, veisimas.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai
Nėra.
